

Heuvelrugtuinen

In het project Heuvelrugtuinen maken we mensen die wonen binnen de grenzen van het Nationaal park Utrechtse Heuvelrug bewust van de bijzondere plek waar ze wonen en motiveren we hen om hier zelf aan bij te dragen door van hun eigen tuin een Heuvelrugtuin te maken. Een Heuvelrugtuin is minstens 60% groen, biedt beschutting voor vogels en insecten, wordt gifvrij onderhouden, en je vindt er planten die passen in de natuurlijke omstandigheden van het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Het project Heuvelrugtuinen is begin 2020 gestart. Sindsdien is er een website ontwikkeld met onder andere een inheemse plantenlijst en checklist voor een Heuvelrugtuin (meer dan 25.000 keer bezocht), er zijn bijna 70.000 mensen bereikt via facebook en instagram. Fysiek zijn er 10 voorbeeldtuinen aangelegd en meer dan 120 particuliere Heuvelrugtuinen gerealiseerd. Heuvelrugtuinen is een initiatief van Nationaal Park Utrecht Heuvelrug, Natuur en Milieufederatie Utrecht en IVN Natuureducatie.

Onze doelen & ambities

Het doel van het project is om met de vergroening van tuinen bij te dragen aan:

- Klimaatadaptatie: minder versterking, minder wateroverlast/hitte/droogte
- Schoon drinkwater
- Biodiversiteit: natuurlijke inrichting, in harmonie met het nationaal park, goed voor insecten
- Betrokkenheid van bewoners: bij natuur en het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
- Sociale cohesie in de buurt en draagvlak voor lokale vrijwilligersgroepen

Behaalde resultaten

Naast het creëren van bewustwording, sociale cohesie en enthousiasme onder bewoners, zijn er ook een aantal concrete resultaten, namelijk:

- Plantenlijst met inheemse beplanting 2500 keer gedownload
- 217 aangemelde tuinen, waarvan 120 al voldoen aan de checklist
- 11 tuincentra waar een speciaal assortiment planten te koop is (wild en inheems en passend bij het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug)
- 135 deelnemers voor de cursus 'Jouw Heuvelrugtuin'
- 10 voorbeeldtuinen aangelegd en 12 voorbeeldtuinen in ontwikkeling
- 5 online bewonersavonden uitgevoerd (bodem, water, insecten en dieren, gifvrij en inheemse planten)
- Wijkaanpak in iedere partnergemeente in ontwikkeling

Mogelijk gemaakt door:

Deze resultaten zijn behaald dankzij de steun van diverse partners en sponsors:

- 6 gemeenten: Baarn, Zeist, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Rhenen en Woudenberg
- De partners van de Blauwe Agenda
- 3 fondsen: Prins Bernhard Cultuurfonds, KF Heinfonds en het Elise Mathilde Fonds
- Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
- Verschillende samenwerkingspartners: Tuinsector, Tuinbranche Nederland, 20 hoveniers en 11 tuincentra

Heuvelrugtuinen – Vervolg voor 2022-2023

Inmiddels is de Heuvelrugtuin een begrip geworden in de regio, mede door de inzet van de samenwerkingspartners. Er is een solide basis gelegd en we willen graag verder werken aan borging en bestendiging van de resultaten. Bewoners willen graag “het goede doen” voor biodiversiteit en klimaatbestendigheid. We hebben gemerkt dat er veel bewoners zijn die hier graag hulp en advies bij willen hebben. Die kunnen NPUH, NMU en IVN niet permanent blijven leveren. Daarom willen we ons in 2022 en 2023 richten op versterking van de wijkaanpak, zodat bewoners met elkaar en hun gemeente zelfstandig blijven samenwerken aan heuvelrugtuinen. Daarbij willen we een aanpak volgen die gericht is op wijken én lokale vrijwilligersgroepen. Voortbouwen en versterken van de aanwezige sociale cohesie is één van de beste garanties op duurzame borging, biedt kansen op het bereiken van meer inwoners én past voor de gemeenten logisch in de eigen werkzaamheden.

Centrale doel

Centraal doel voor 2022 en 2023? Ervoor zorgen dat de Heuvelrugtuinen aanpak blijvend verder wordt gedragen door lokale groepen, deelnemende gemeenten en in wijken. Daarbij willen we een aanpak volgen die gericht is op wijken én lokale vrijwilligersgroepen. Voortbouwen op en versterken van de aanwezige sociale cohesie is één van de beste garanties op duurzame borging, biedt kansen op het bereiken van meer inwoners én past voor de gemeenten logisch in de eigen werkzaamheden. In de basis zijn de projectdoelen hetzelfde: het vergroenen van het Heuvelruggebied en alle voordelen als gevolg daarvan.

Wijkaanpak per gemeente

Een wijkaanpak is een wijk-of straatgerichte aanpak in samenwerking met (bestaande) buurtinitiatieven die bewoners informeren en begeleiden bij de aanleg van een Heuvelrugtuin. Een uitvoering door bestaande buurtinitiatieven geeft een goede borging en blijvende impuls, ook na het project. De buurtinitiatieven worden de ambassadeurs van het project. In overleg en samenwerking met hen bepalen we wat ze nodig hebben om dit te kunnen zijn en doen. In de wijkaanpak ligt de focus op samen doen en een laagdrempelige aanpak waarbij iedereen kan meedoen. Goed voor natuur en buurt.

Organisatie

De Natuur en Milieufederatie, IVN Natuureducatie en het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug gaan het project samen uitvoeren. Samen hebben deze organisaties een achterban van lokale natuur- en milieugroepen die een belangrijke rol gaan spelen in de uitvoering van het project. De NMU en IVN organiseren de activiteiten. NPUH verzorgt de communicatie.

